

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/428/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

236/2017. (XI. 9.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2016. október 13-án előterjesztett **panaszát** a 2017. november 9-én megtartott zárt ülésén született döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedés nem történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele és a férjével szemben 2016. május 6-án és 11-én, továbbá 2016. szeptember 28-án fogantató rendőri intézkedések (házkutatás, tanú idézése, telefon használata), valamint a rendőri hangnem miatt 2016. október 13. napján, elektronikus úton terjesztette elő panaszát, amit 2016. október 18-án és november 24-én megerősített, illetve kiegészített.

---

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

I.

A panaszbeadvány és annak kiegészítése szerint az alábbi tényállás állapítható meg.

1) A panaszos előadta, hogy 2016. április 20-án feljelentést akart tenni, órákig várakozott, de a portaszolgálatot ellátó személy közölte, hogy nem tehet feljelentést, mert nem ő a sértett. Másnap, április 21-én a panaszos visszament a rendőrségre, hogy feljelentést tegyen. Közölte a kapuszolgálatot ellátó személlyel, hogy bárki jogosult feljelentést tenni. A panaszos két hétig hiába várt, hogy válaszoljon a rendőrség: megindították-e a nyomozást, vagy a feljelentés kiegészítését rendelték el.

2) 2016. május 6-án, illetve május 11-én két civil ruhás rendőr jelent meg, szolgálati jelleget nélkülöző személygépkocsival a panaszos férjének édesapja tulajdonában álló ingatlanban, ahol építkeznek. A rendőrök közül az egyiket a panaszos megjelölte név szerint (*H. R.*), ugyanakkor a másik rendőr neve, illetve mindkettőjük azonosító száma ismeretlen, mivel nem azonosították magukat az intézkedés előtt.

a) 2016. május 6-án a rendőrök – akik a gépkocsiból ki sem szálltak – a panaszos férjét keresték az általa megtett feljelentés miatt. A panaszos elmondta, hogy a feljelentést nem a férje, hanem ő tette meg. A rendőrök az intézkedés alatt megalázóan viselkedtek, és kiabáltak velük. Határozat nélkül akartak házkutatást tartani, lefényképezték a házukat, a kaput megpróbálták kinyitni, és a lakatot piszkálták. A rendőrök sem akkor, sem a későbbiekben nem vették figyelembe a jogaikat, kéréseiket, holott elmondták nekik, hogy nem gyanúsítottak. A panaszos férjét a rendőrök beszállították a rendőrségre. A panaszos megkérdezte, hogy ő is menjen-e velük, de nemleges választ kapott.

Amikor a férje hazaért, elmondta, hogy a rendőrségen vizelet mintaadásra kényszerítették, amibe nem egyezett bele, ezért közölték, hogy akkor bent fogják tartani. Ezt követően a férje minimális mintát tudott produkálni. A rendőrök a férj azon kérdésére, hogy hazaszállítják-e, azt a választ adták, hogy nem taxisok.

b) 2016. május 11-én kora reggel két civil ruhás nyomozó jelent meg ugyanannál az ingatlannál. Bekiabáltak, majd egyre agresszívebben követelték a bejutást. Kb. 30 másodperc alatt odaért a kapuhoz, a rendőrök addig körbenéztek, és a házukat lefényképezték, a zárat nézegették és fessegették. A rendőrök közölték vele, hogy be kell mennie a rendőrségre kihallgatásra. A panaszos közölte, hogy hálóingben van, és elindult átöltözni. A rendőrök kiabálni kezdtek, hogy engedje be őket, házkutatást fognak tartani. Hangos szóváltás alakult ki arról, miért akarnak bejutni a rendőrök. Közölték: nem kell nekik semmilyen irat a házkutatáshoz, de ha nem engedi be őket, feljelentik a nyomozás akadályozása miatt. A szóváltásra a panaszos férje és kisgyermekük is kijött a házból. A nyomozók végül közölték, hogy a panaszost beszállítják a rendőrségre kihallgatásra, annak ellenére, hogy kérte: vagy egy általa megjelölt, vagy írásban megjelölt későbbi időpontban mehessen be.

c) A panaszos az ügyészséghez fordult panaszával, amelyben a 2016. május 6-ai és 11-ei rendőri intézkedést sérelmezte. Az ügyészség a panaszt továbbította a Gy.-i Rendőrkapitányság felé, amely azt mint alaptalant elutasította. (A határozatot a Testület a II. részben ismerteti.)

A panaszos ezt követően a Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjéhez fellebbezést terjesztett elő. Kérte, hogy a panaszolt rendőri intézkedés során keletkezett bizonyítékait (videofelvételt, amin látszik, hogy a rendőrök nem azonosították magukat, ordibálnak a panaszossal és a kislány az ijedtségtől a háta mögé bújt) vegyék figyelembe. A Gy.-i Rendőrkapitányság a korábbi, panaszt elutasító határozatát visszavonta, és a panaszost hiánypótlásra hívta fel, aminek eleget tett. Azt követően a Gy.-i Rendőrkapitányság a rendelkezésre bocsátott felvételt kiértékelte, és megállapította, hogy – tekintettel arra, hogy a panaszos lakhelyén felszerelt kamerarendszer hangot nem rögzített – a sérelmezett

hangnem a becsatolt bizonyíték alapján nem megállapítható, illetve megállapították, hogy a rendőrök nem feszegették a zárat. A fentiek alapján a Gy.-i Rendőrkapitányság a panaszt elutasította.

3) 2016. szeptember 28-án ismételten házkutatást tartottak a panaszoséknál. Akkor a rendőr közölte velük, hogy feljeleni őket.

A panaszos ezen rendőri intézkedéssel összefüggésben előadta, hogy a házkutatás során próbálta békésen elmondani az általa név szerint megjelölt rendőrnek (*H. R.*) a problémáját: azt, hogy megfelelő hangnemben és stílusban beszéljen vele, illetve hivatalos levélben keressék meg őt, továbbá kérjen mindkét rendőr elnézést és igazolványaikkal azonosítsák magukat. A rendőr erre azt válaszolta, hogy „nem tárgyal” a panaszossal és „egyébként is fel fogja jelenteni”.

A rendőr a panaszos telefonját kezdte nyomogatni, és megkérdezte a panaszost, miért mondta azt, hogy nincs telefonja. A panaszos közölte, hogy vett ugyan telefonkészüléket, de a rendőr nem kötelezheti őt a telefonszám megadására.

A rendőr azt mondta a panaszosnak, hogy amennyiben a feljelentés miatt megfognak *S. R.-t*, és a panaszos nem adja meg a telefonszámot, akkor továbbra is ki fognak menni, és kiabálni, dudálni fognak, akár éjjel is, hogy azonnal tudassák ezt velük. A panaszos végül megadta a telefonszámát, de továbbra is ragaszkodott ahhoz, hogy írásban kapjon értesítést.

4) A panaszos férje ellen időközben büntetőeljárást indítottak csekély mennyiségű kábítószerrel visszaélés vétsége miatt, annak ellenére, hogy „nincs adat”, és nem tudnak nyilatkozni a fogyasztás időpontjáról, mennyiségéről. (A rendőrség megállapította, hogy 2-3 héttel a vizelet mintavétel előtt történt a fogyasztás.)

5) A Testület felvilágosítás-kérése alapján a panaszos az alábbi tartalommal nyújtott be igazolási kérelmet. Előadta, hogy amikor 2016. október 3-án ügyvédhez fordult a szeptember 28-án tartott házkutatás miatt, akkor kapott felvilágosítást a Testület létezéséről. A panaszos az interneten tájékozódott, azt követően nyújtotta be panaszát.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A rendőrségi dokumentumok szerint a panaszossal (és férjével) szemben 2016. május 6. napján a Gy.-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályának két r. zászlósa intézkedett. 2016. május 11-én a panaszos lakóhelyén az egyik r. zászlós és a panaszos által név szerint megjelölt r. főhadnagy, aki szintén a Gy.-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályán dolgozik, foganatosított rendőri intézkedést. 2016. szeptember 28-án a Gy.-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályának a május 11. napján is intézkedő (név szerint megemlített) r. főhadnagy és egy c. r. zászlós intézkedett.

2) A rendőrség a panaszos 2016. május 6-ai és május 11-ei rendőri intézkedésekkel szembeni panaszrészre tekintetében az alábbi dokumentumokat bocsátotta a Testület rendelkezésére.

a) A panaszos panasz alapján a Gy.-i Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály r. főhadnagya, és r. zászlósai jelentést készítettek, azonban azoknak részletes ismertetésétől a Testület eltekintett.

A Testület állásfoglalásában úgyszintén nem ismertette azt a terjedelmes nyomozati anyagot, amit a rendőrség panaszos férjével összefüggésben továbbított.

b) A Gy.-i Rendőrkapitányság vezetője a panaszos Gy.-i Járási és Nyomozó Ügyészségen keresztül eljuttatott panaszát 2016. július 6. napján mint alaptalant elutasította. Határozatának indokolásában az szerepel, hogy a rendelkezésre álló adatok és a parancsnoki kivizsgálás során megállapították, hogy a panaszos feljelentése alapján a Bűnügyi Osztály 2016. április 22-én feljelentés-kiegészítést rendelt el a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 365. §-ának (1) bekezdés a) pontjába ütköző rablás bűntette elkövetésének gyanúja miatt. Annak során szükségessé vált a panaszos férjének sértettként történő meghallgatása 2016. május 6. napján. A férfi állandó lakcímén annak édesanyja a közölte a rendőrökkel, hogy a fia a másik ingatlannál tartózkodik. Odaérve a két nyomozó az ingatlan kertjében találta a panaszos férjét, akivel közölték, hogy a panaszos által tett feljelentés miatt érkeztek, és felkérték, hogy a rendőrségen a meghallgatása céljából jelenjen meg. A panaszos férjének gépkocsija nincs, ezért – beleegyezésével – szolgálati gépkocsival a Gy.-i Rendőrkapitányságra szállították. Az intézkedés ezen formájára – a sértett érdekében – azért került sor, hogy a kiemelt súlyú bűncselekmény miatt a nyomozást minél hamarabb elrendeljék, valamint a szükséges és indokolt nyomozati cselekmények idővesztés nélkül végrehajthatók legyenek.

A nyomozás elrendelését követően az eredményes felderítés és a tényállás teljes körű tisztázása érdekében szükségessé vált a feljelentő panaszos soron kívüli kihallgatása is, ezért az ügyben eljáró nyomozók 2016. május 11-én megjelentek a feljelentő tartózkodási helyén, ahol többszöri felszólítást követően tudtak csak kapcsolatba lépni vele. Miután magukat igazolták a rendőrök, a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 67. §-ának (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, szóban idézték az adott napra. A panaszos a szóbeli idézésnek eleget téve az intézkedő rendőrökkel a rendőrkapitányságon megjelent. A határozat indokolása szerint a panaszos ilyen módon történt idézése törvényes és indokolt volt. Írásbeli idézést azért nem bocsátottak ki, hogy a feljelentő és a sértett érdekeit szem előtt tartva, biztosítva legyen a gyorsabb ügymenet és a hatékonyabb felderítés.

A rendőri jelentés szerint a nyomozók az ingatlannál a kaput és annak zárszerkezetét nem feszegették, az elkerített területre nem akartak bejutni és ott nyomozati cselekményt nem akartak foganatosítani, csak többszöri felszólítást alkalmaztak annak érdekében, hogy az ingatlanban tartózkodó panaszossal kapcsolatba lépjenek.

Az ingatlan kapujából alkalmazott felszólítás (bekiabálás) hangos és határozott volt, de nem erőszakos, az a kapcsolátfelvételt célozta. Helyszíni szemlét nem tudtak lefolytatni, mivel a bűncselekmény Ausztriában történt.

c) A panaszos Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjéhez benyújtott fellebbezése folytán a Gy.-i Rendőrkapitányság vezetője a 2016. augusztus 11-én kelt végzésével a korábbi, panaszt elutasító határozatát visszavonta, és a panaszost hiánypótlásra hívta fel, illetve az első (2016. május 6-ai) rendőri intézkedés tekintetében a jogosult (a panaszos férje) vagy meghatalmazással ő terjessze elő a panaszt.

d) A panaszos hiánypótló beadványa alapján a Gy.-i Rendőrkapitányság a panaszt 2016. szeptember 16. napján elutasította. Indokolásában megismételte a korábbi panaszt elutasító határozatában kifejtetteket, továbbá azt tartalmazza, hogy a panaszos által rendelkezésre bocsátott felvételt kiértékelte, és megállapította, hogy – tekintettel arra, hogy a panaszos lakhelyén felszerelt kamerarendszer hangot nem rögzített – a sérelmezett hangnem a becsatolt bizonyíték alapján nem megállapítható, valamint, hogy a rendőrök nem feszegették a zárat.

e) A panaszos a panaszt elutasító határozat ellen ismételten fellebbezéssel élt, ezért a Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője vizsgálta ki az eljárást, és a fellebbezést elutasította, az első fokú határozatot –

a május 6-ai és 11-ei rendőri intézkedések tekintetében – helyben hagyta 2016. november 12. napján. Megállapítása szerint a panaszt a megismételt eljárásban már teljeskörűen (a panaszos által benyújtott videofelvételeket is figyelembe véve) bírálták el.

Ebben a határozatban említették meg először a Testületet, miszerint a panaszos a 2016. szeptember 28-ai házkutatás végrehajtásának módja ellen panaszt tett, ezért annak vizsgálatára a másodfokú eljárás nem terjedt ki.

3) A 2017. szeptember 28-ai rendőri intézkedés tekintetében az alábbi dokumentumokat bocsátotta a rendőrség a Testület rendelkezésére.

a) A panaszossal szemben intézkedő, a beadványban név szerint megemlített r. főhadnagy utólagos jelentésében előadta, hogy a Gy.-i Rendőrkapitányság aznapra házkutatás végrehajtását rendelte el a panaszos férjének lakcímén, mivel megállapítást nyert, hogy a rendszerben szereplő másik lakcím fiktív. A házkutatás végrehajtása során jelen volt a kényszerintézkedés elszenvedője (a panaszos férje), a panaszos és a kiskorú gyermekük, mivel mindhárman életvitelszerűen azon a címen laknak, így jött létre a panaszos és a rendőrök közötti interakció.

Amikor a rendőrök a nyomozati cselekmény megkezdése előtt beléptek az ingatlanba, a napszaknak megfelelően köszönt, és közölte a megjelenésük célját. A c. r. zászlós is bemutatkozott, és szolgálati igazolványával igazolta magát. A r. főhadnagyot a panaszos a nevében szólította, mivel korábban több alkalommal találkoztak, ezért a rendőr úgy emlékszik, hogy nem mutatkozott be ismételt, „mivel ez teljesen életszerűtlen lenne”. „A házkutatás végrehajtása során a kényszerintézkedőt nem kell a nyomozati cselekmény végrehajtásáról azt megelőzően értesíteni, illetve az ott tartózkodó személyeket sem, továbbá a nyomozati cselekmény végrehajtása miatt” a r. főhadnagy nem tartotta indokoltak, hogy emiatt bocsánatot kérjen. Az intézkedés során a társalgás szabályait betartva, hivatalos hangnemben, és határozottan beszélt, úgy, ahogy az adott szituáció megkívánta. A rendőrök hangnemével kapcsolatban a panaszos a helyszínen nem emelt kifogást.

A r. főhadnagy a panaszossal a helyszínen közölte, hogy mivel a büntetőeljárásnak sem sértettje, sem gyanúsítottja, részére nem tud további felvilágosítást adni. A rendőr közölte a panaszos férjével a bűncselekmény megnevezését, és hogy a férfit az ügyben gyanúsítottként hallgatták ki. Ezt a panaszos is hallotta, de a rendőr álláspontja szerint ennél több információt a panaszosnak nem kell biztosítani. A panaszost a rendőrök nem fenyegették feljelentéssel.

A r. főhadnagy a panaszos férjével közölte, hogy a Be. lehetőséget ad a rövid úton történő idézésre, ha az idő hiánya miatt nem áll a hatóság módjában írásos idézést küldeni. Ha nem közöl elérhetőséget, akkor valóban meg kell jelenniük a rendőröknek a lakcímén, és rövid úton be kell idézniük. Ez abban az esetben szükséges, ha a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személyt (S. R.) elfogják. Ezt a társalgás szabályait betartva, hivatalos hangnemben közölte a rendőr. Az intézkedés során a kényszerintézkedés elszenvedője és a családtagjai megfelelő bánásmódban részesültek, és velük hivatalos, határozott hangnemben, a szituációnak megfelelően kommunikáltak.

A panaszos a házkutatás során akadékoskodó, néha lekezelő hangnemben beszélt, és többször megfenyegette a rendőrt, hogy „a megfelelő helyen megteszi majd a szükséges lépéseket”. A házkutatás végrehajtását egyéb módon nem akadályozta.

Amikor a r. főhadnagy közölte a panaszos férjével az idézés módjaira vonatkozó tudnivalókat, a panaszos ezt hallotta és közölte, hogy vett egy telefont, de nem tudja fejből a számát, ezért a rendőr keresse meg azt a készülékben. Ezt követően önként átadta mobiltelefonját, hogy kikereshesse a rendőr annak számát.

b) A 2016. szeptember 28-ai rendőri intézkedésnél jelen levő c. r. zászlós jelentése az alábbi információkat tartalmazza.

A házkutatás során a rendőrök hangjelzésére, illetve kopogtatásukra a panaszos férje nyitott ajtót, akinek szolgálati igazolvánnyal és jelvéyszámmal igazolták magukat a rendőrök, oly módon, hogy azt felmutatva a napszaknak megfelelően köszöntek, és közölték: a Gy.-i Rendőrkapitányságtól jöttek házkutatás céljából. Azt követően a r. főhadnagy átadta a házkutatás elrendeléséről szóló határozatot, amelynek egy példányát a panaszos férje átvette. A panaszos férje együttműködő magatartást tanúsított. Az ingatlanba belépve a rendőrök észlelték, hogy még egy személy, a panaszos ott tartózkodik, akit azonban nem vontak intézkedés alá, mivel az eljáráshoz nem volt szükséges. Ennek ellenére azonban a rendőr neki is felmutatta szolgálati igazolványát és tájékoztatta, hogy házkutatást fog végrehajtani a férjével szemben, amit a panaszos tudomásul vett. A panaszos a r. főhadnagyot a nevével szólította, korábbról már ismerte. Mivel a panaszos jelen volt a házkutatásnál, a férjével közölt tájékoztatásokat ő is hallotta.

A házkutatást tevélegesen a r. főhadnagy hajtotta végre, míg a c. r. zászlós őt biztosította, illetve az írásos tevékenységet végezte. A panaszos végigkísérte a házkutatás lefolytatását, és folyamatosan kérdéseket tett fel, ami nem minden esetben volt kapcsolatban az eljárási cselekménnyel. Kérdéseivel „szakaszossá” tette a házkutatás jog-, és szakszerű, valamint mielőbbi eredményes lefolytatását, amire a r. főhadnagy nyugodt, de határozott hangnemben egyértelmű válaszokat adott a panaszos felvilágosítása érdekében. A panaszos a helyszínen nem sérelmezte az eljárási cselekményt, vagy a felvilágosítás-adás módját, illetve nem kérte, hogy kérjenek elnézést tőle, ami nem is lett volna indokolt.

A rendőrök részéről nem hangzott el olyan kijelentés, hogy „nem tárgyalnak” a panaszossal. A panaszos folyamatos kérdéseire (amelyek a nyomozás érdekeit nem sértik) – annak ellenére, hogy őt nem vonták igazoltatás alá – válaszoltak. A panaszos láthatóan olyan magatartást tanúsított, amellyel megpróbálta megnehezíteni a rendőri intézkedést. A c. r. zászlós úgy emlékszik, hogy közölte a panaszossal, hogy vele szemben nem folytatnak intézkedést, így ne zavarja az eljárás cselekmény menetét. A házkutatás vonatkozásában a panaszos férje a szükséges tájékoztatást megkapta. A panaszos viszont olyan magatartást tanúsított, amelynek kapcsán a c. r. zászlós felhívta a figyelmét, a házkutatás folytonos megzavarása miatt, amennyiben továbbra is akadályozza a rendőri intézkedést, fel fogják jelenteni jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértése (a módosítás után: a helyszín biztosításával kapcsolatos szabálysértés) miatt, amit tudomásul vett. Feljelentéssel nem „fenyegették” a rendőrök a panaszost, csak felhívták figyelmét az intézkedés során tanúsítandó elvárt és előírt viselkedési normákra, illetve azok be nem tartása miatt kiszabható szankció vonatkozásában is. „Ez a felhívás a rendőri feladatok részét képezi, amely a felvilágosítás-adás, tájékoztatás, megelőzés fogalmak alá sorolható.”

A r. főhadnagy tájékoztatta a jelenlevőket a törvényben meghatározott értesítési kötelezettségről és azok feltételeiről, valamint a gördülékenyebb ügyintézés miatt telefonos elérhetőséget kért. A tájékoztatás hivatalos hangnemben történt.

A rendőr úgy nyilatkozott továbbá, hogy az ő hangnemük és a bánásmódjuk a jogszabályban meghatározott módon, szakszerűen történt, az előírt intézkedéseik szabályok betartásával, határozott módon.

A panaszos viselkedésével és hangnemével kapcsolatban a jelentés azt rögzíti, hogy folyamatos jelleggel, nem konkrétan az eljárási cselekménnyel összefüggő, „kötözködő” kérdéseket, illetve kijelentéseket tett, de az eltelt idő miatt azokra pontosan nem emlékszik a rendőr. Kérdéseivel, kiszámíthatatlan viselkedésével, az ingatlanon belüli helyváltoztatásaival, illetve a néhol felemelt hangjával megnehezítette az eljárási cselekmény gyors lebonyolítását.

A panaszos telefonjával kapcsolatban a c. r. zászlós úgy nyilatkozott, hogy közölték vele, miszerint a rendőrséget értesítési kötelezettség terheli, amelynek legegyszerűbb formája a telefonos kapcsolatfelvétel. A panaszos egyetértett a rövid úton történő értesítéssel, és megadta telefonszámát. Nem tudta azonban fejből a saját számát, illetve azt kikeresni sem tudta, ezért önként átadta a r. főhadnagy részére a telefonkészüléket, és abból lejegyezték a számot.

Az idézés módja vonatkozásában a panaszost tájékoztatták annak szóbeli és írásbeli módjáról, továbbá az azokkal kapcsolatos szabályokról, illetve az ezzel járó jogairól és kötelezettségeiről.

A panaszos a felvilágosítást tudomásul vette, a helyszínen az intézkedést és annak módját nem sérelmezte.

III.

1) A panaszbeadvány 2016. május 6-ai és 11-ei részével kapcsolatban a Testület az alábbiakra hívja fel a figyelmet.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. §-ának (1) bekezdése szerint, akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

A rendelkezés alapján a rendőri intézkedések során megvalósuló jogsérelmek kivizsgálására és szükség esetén orvoslására az intézkedést foganatosító rendőri szervnek és a Testületnek (illetve a Testület eljárását követően az országos rendőrfőkapitánynak / a főigazgatónak) a panaszos döntését megelőzően párhuzamos hatásköre van. A panaszos döntése ezt a párhuzamosságot megszünteti: amennyiben az eljárást foganatosító rendőri szervhez nyújtja be panaszát, döntésével megszünteti a Testület eljárási hatáskörét.

Tekintettel azonban arra, hogy a rendőri intézkedések során bekövetkező súlyos alapjogsértések mind az egyén, mind a társadalom szempontjából rendkívül káros következményekkel járhatnak, a jogalkotó lehetővé tette ennek a szabálynak az áttörését, és a Testület hatáskörének „visszaállítását”, amennyiben a Testület úgy ítéli meg, hogy az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdésében foglalt feltételek fennállnak, és az eljárás átvételét maga a panaszos is kéri. Ez a lehetőség azonban csak a még folyamatban lévő rendőrségi panaszeljárások vonatkozásában áll fenn.

A konkrét ügyben megállapítható, hogy a panaszos jóval a Testülethez fordulást megelőzően, de a törvényes határidőn belül terjesztette elő panaszát a 2016. május 6-ai és 11-ei rendőri intézkedések tekintetében az intézkedést foganatosító rendőri szervnél (illetve az ügyészségnél). Ennek következtében a panaszeljárás a rendőri szervnél indult meg, amely először 2016. július 6. napján, majd – hatályon kívül helyezés folytán – 2016. szeptember 16. napján elutasító határozatot hozott. A panaszos fellebbezést jelentett be a döntés ellen, azonban abban kizárólag a 2016. szeptember 28-án történt rendőri intézkedést tüntette fel oly módon, hogy annak tekintetében a Testület vizsgálatát kéri. A másodfokú (az első fokú határozatot helybenhagyó és a panaszt elutasító) határozat a 2016. május 6-ai és május 11-ei rendőri intézkedése tekintetében időközben megszületett.

Tekintettel arra, hogy a panaszos rendőrségnél előterjesztett azonos tartalmú beadványa alapján már jogerős döntés született, a Testület hatáskörének hiányát állapította meg a panasz 2016. május 6-ai és május 11-ei részeinek tekintetében.

2) A 2016. szeptember 28-ai rendőri intézkedés házkutatással, valamint a büntetőeljárásban való idézés (értesítés) módjával kapcsolatos részei tekintetében a Testület utal ismételtén az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdésére, amely rendelkezés alapján hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),
- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

a) A házkutatás büntetőeljárás cselekmény, amelynek akkor van helye, ha megalapozottan feltehető, hogy az – egyéb esetek mellett – bizonyítási eszköz, elkobozható vagy vagyoneklobzás alá eső dolog megtalálására vezet. Főszabályként határozattal rendeli el a nyomozó hatóság. (A házkutatás szabályait elsősorban a Be. 149. §-a, illetve a 158. §-a tartalmazza.) A Be. 177. §-a alapján azonban az ügyész és a nyomozó hatóság az olyan kényszerintézkedéseket, amelyeknek elrendelésére egyébként jogosult – így a házkutatást is – halasztást nem tűrő esetben nyomban elvégezheti (halaszthatatlan nyomozási cselekmény).

b) Az idézés, az értesítés, az idézéssel szembeni mulasztás következményei és a kézbesítés szabályait a Be. 67–70/A. §-ai rögzítik.

A Be. 67. § (1) bekezdése értelmében, ha e törvény kivételt nem tesz, a bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság azt idézi, akinek a jelenléte az eljárási cselekménynél kötelező, illetőleg azt értesíti, akinek a jelenléte nem kötelező, de azt a törvény lehetővé teszi. Akit megidéztek, köteles az őt megidéző bíróság, ügyész, illetőleg nyomozó hatóság előtt megjelenni.

A (2) bekezdés alapján, az idézés és az értesítés írásban, illetőleg más alkalmas módon vagy eszközzel – különösen távbeszélő, telefax, számítógép útján – vagy a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság előtti személyes megjelenés alkalmával szóban történik.

A (4) bekezdés szerint, minden esetben közölni kell, hogy az érintettet melyik bíróság, ügyészség, illetőleg nyomozó hatóság idézi, illetőleg értesíti; az idézés, illetve az értesítés tényét az ügy irataiban rögzíteni kell.

A 70. § (1) bekezdés a) pontja szerint: „A bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság hivatalos iratának az érintett személy részére átadása (kézbesítés) történhet személyesen”.

Mindezek alapján a Testület megállapította hatáskörének hiányát a panaszbeadvány felsorolt részei tekintetében.

IV.

A panaszbeadvány 2016. szeptember 28-ai rendőri intézkedésével összefüggésben a panaszos sérelmezte a rendőrök szolgálati fellépésének módját, illetve hogy nem megfelelő hangnemben beszélt

vele az egyik rendőr. Panaszolta továbbá azt is, hogy a rendőr a panaszos telefonját elvette, és azt a tájékoztatást adta neki, ha nem adja meg a telefonszámát, akár éjjel is kimennek a lakásukra személyesen, és kiabálni, dudálni fognak.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, XIII. cikkében biztosított tulajdonhoz és a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.**

1) A Testület az Állásfoglalás III. része alapján külön nem vizsgálta a rendőrök 2016. szeptember 28-ai intézkedési kötelezettségét, tekintettel arra, hogy egy folyamatban levő büntetőeljárásban foganatosított kényszerintézkedés miatt mentek a panaszos ingatlanához.

2) A panaszbeadvány azt tartalmazza, hogy a rendőröket a panaszos felszólította, hogy igazolványaikkal azonosítsák magukat.

A panaszossal szemben intézkedő, a beadványban név szerint megemlített r. főhadnagy utólagos jelentésében úgy nyilatkozott, hogy a napszagnak megfelelően köszönt, és közölte a megjelenésük célját, mivel azonban őt a panaszos a nevében szólította (több alkalommal találkoztak), ezért úgy emlékszik, hogy nem mutatkozott be ismételtén, „mivel ez teljesen életszerűtlen lenne”. A c. r. zászlós viszont bemutatkozott, és szolgálati igazolványával igazolta magát. A c. r. zászlós a jelentésében előadta, hogy a panaszos férje nyitott ajtót, akinek szolgálati igazolvánnyal és jelvénytáblával igazolták magukat a rendőrök, illetve a napszagnak megfelelően köszöntek, és közölték: a Gy.-i Rendőrkapitányságtól jöttek házkutatás céljából. Az ingatlanba belépve észlelték, hogy a panaszos is ott tartózkodik, akinek szintén felmutatta szolgálati igazolványát és tájékoztatta, hogy házkutatást fog végrehajtani a férjével szemben, amit tudomásul vett. A panaszos a r. főhadnagyot a nevében szólította, korábbról már ismerte.

Az Rtv. 20. §-a szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. A rendőr köteles – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni. Ha a rendőr szolgálati igazolványának vagy azonosító jelvényének felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni. Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat tovább részletezi. Az 5. § szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszagnak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelegéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentebb meghatározottak intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

A Testület rámutat arra, hogy az Rtv. 20. §-ában rögzített követelmények azért bírnak különös jelentőséggel az intézkedés alá vont személy jogérvényesítési képessége szempontjából, mert csak abban az esetben gyakorolható érdemben a panasztételi jog, ha az intézkedéssel érintett személy az intézkedés okára, alapjára és az intézkedést foganatosító személy kilétére nézve birtokában van a valós és releváns információknak. Ugyanis ezek hiányában nincs azzal tisztában, hogy ki ellen kell benyújtani a panaszát, nem tudja megfelelően megítélni a vele szemben foganatosított intézkedés jogszerűségét és nem tud adott esetben hatékonyan érvelni az intézkedés jogszerűsége ellen sem. Ezeket a szabályokat, amelyek lehetővé teszik az intézkedő rendőr azonosítását, illetve a panaszjog gyakorlását, a Testület gyakorlatában garanciális jelentőségűnek tartja – elsősorban a közhatalom gyakorlásának megfelelő kontrolljára és az Alaptörvény XXVIII. cikkében biztosított panaszjogra tekintettel.

Jelen esetben az egyik rendőrt a panaszos már korábbi intézkedések alkalmával név szerint megismerhette (mindkét rendőr arról számolt be, hogy a panaszos a r. főhadnagyot nevében szólította 2016. szeptember 28-án), ami alapján életszerűtlen lenne, hogy a sokadik alkalommal, ráadásul ugyanabban az ügyben megjelenő rendőr név szerint bemutatkozzon.

A Testület álláspontja szerint ugyanakkor a rendelkezésre álló, egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján az azonosításra vonatkozó kötelezettség előírásoknak megfelelő teljesítése megtörténte nem megállapítható, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem állapítható meg.

3) A beadvány szerint a panaszos kérte, hogy a r. főhadnagy megfelelő hangnemben beszéljen vele, illetve a rendőrök kérjenek elnézést. A rendőr azt válaszolta, hogy „nem tárgyal” a panaszossal és „egyébként is feljenti”.

Mindkét rendőr egyezően úgy nyilatkozott a Testület felvilágosítás-kérése alapján, hogy a panaszos a helyszínen nem sérelmezte az intézkedést, továbbá az intézkedés során folyamatosan kérdéseket tett fel a rendőröknek. Az intézkedés során panaszos megfelelő bánásmódban részesült, vele hivatalos, határozott hangnemben, a szituációnak megfelelően kommunikáltak (az intézkedésetikai szabályok betartásával). A r. főhadnagy szerint éppen a panaszos volt az, aki időnként lekezelően beszélt és megfenyegette a rendőrt.

A rendőrök nem kértek elnézést, mivel kényszerintézkedést hajtottak végre, és azt megelőzően nem kell értesíteni a kényszerintézkedés elszenvetőjét, sem az ott tartózkodó személyeket. A rendőrök azt közölték a panaszossal, hogy a büntetőeljárásnak nem alanya, ezért részére nem adnak további felvilágosítást. Olyan kijelentés nem hangzott el a rendőrök részéről, hogy „nem tárgyalnak” a panaszossal, illetve nem fenyegették meg. Ugyanakkor figyelmét felhívták a rendőri intézkedés során tanúsítandó, elvárt viselkedési formára, illetve be nem tartása esetén alkalmazható szankcióra.

A Testület a panasz bánásmódra és a rendőri hangnemre vonatkozó része tekintetében utal az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdés második mondatára, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Ezen törvényi rendelkezéssel összefüggésben a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire, különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége. Ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület továbbá felhívja a figyelmet a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is, amelyek ugyan nem minősülnek jogszabályi

előírásoknak, azonban alapjaiban meghatározzák a rendőri hivatás értékeit, megtestesítik az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgálnak, illetve morális alapot biztosítanak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 1. pontja szerint a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie”. Az Etikai Kódex 5. pontja kimondja, hogy „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint pedig a rendőr „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület a fentiekén túlmenően utal a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakra, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület a panaszossal szemben intézkedő rendőrök hangneme és bánásmódja tekintetében a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ezért a hivatkozott jogszabályi rendelkezésének megsértése miatt az emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható.

4) A panaszos állítása szerint a rendőr a panaszos telefonját nyomogatta, és azt mondta, hogy amennyiben nem adja meg a telefonszámát, akkor továbbra is kimennek hozzájuk, akár éjszaka is, kiabálni, dudálni fognak, így a panaszos megadta a telefonszámát.

A rendőrök nyilatkozata szerint a panaszos közölte, hogy vett egy telefont, de fejből nem tudja a számát, ezért a r. főhadnagy keresse meg a készülékben, és önként átadta azt, amiből lejegyezték.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyi szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

Az Rtv. 24. §-a szabályozza továbbá a rendőrség segítségnyújtási és felvilágosítás-adási kötelezettségét: a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

A Testület elfogadta azt a rendőrségi álláspontot, miszerint a rendőrök a kényszerintézkedés foganatosítása során a jelenlevő (és házkutatással nem érintett) panaszosnak felvilágosítást adtak a büntetőeljárásban történő idézés és értesítés módját illetően [részletesen ld. az Állásfoglalás III. rész 2) pontjánál írtakat], valamint az elvárt viselkedési forma tekintetében (azaz, hogy ne akadályozza a nyomozati cselekmény végrehajtását). A Testület továbbá azt az állítást tartja életszerűbbnek, hogy a rendőr a telefont a panaszos önkéntes átadását követően vette kézbe, és kereste ki az ahhoz tartozó telefonszámot.

A panasz ezen része tekintetében a Testület megállapítása szerint nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz, illetve tulajdonhoz való joga.

V.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján az alábbi következtetésekre jutott. A rendőrök azonosításra vonatkozó kötelezettségének megfelelő teljesítése, illetve a rendőri hangnem és bánásmód tekintetében a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján nem tudott a Testület megnyugtatóan állást foglalni, ezért a tisztességes eljáráshoz való jog, illetve az emberi méltósághoz való jog sérelmének meg nem megállapíthatóságáról döntött. A panaszos telefonjának elvétele és használata tekintetében ugyanakkor megállapította, hogy a tisztességes eljáráshoz, illetve a tulajdonhoz való joga nem szenvedett sérelmet.

**A fentiek miatt a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.
Budapest, 2017. november 9.**

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESZTÜLET